

GORI SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII.

ZAGREB, USKRS 13. TRAVNJA 1952.

BROJ 13

Poruka uskrsnulog Spasitelja

Nepobitna je povijesna činjenica, da je Krist na križu umro i treći dan uskrsnuo iz groba. Zato s potpunim osvjedočenjem i oduševljenjem sv. Petar govori u Jeruzalemu: »Izraelci! Čujte ove riječi: Bog je potvrdio među vama Isusa Nazarećanina čovjeka silna i čudesima i znacima. To je učinio Bog po Njemu među vama, kao što vi sami znate. Njega ste, koji je bio predan određenom odlukom i promislom Božjim, rukama bezbožničkih pribli na križ i ubili. Ali Ga je Bog oživio, čemu smo svi mi svjedoci...« (Dj. 2, 22—24, 32).

Stoga sv. Ivan tako uvjerljivo piše: »Što smo vidjeli i čuli, javljamo i vama, da i vi s nama imate zajednicu. A naša je zajednica s Ocem i Sinom Njegovim Istom Kristom. I ovo mi vama pišemo, da se radujete i da radost vaša bude potpuna.« (1. Iv. 1, 3—4).

Zalosni su bili Apostoli poslije smrti Kristove na Križu. A poslije Njegova uskrsnuća su veselili. I to svoje veselje javljaju i Izraelcima i cijelom tadnjem i kasnijem svijetu do konca vijeka. Veseli su, jer je Isus svojim uskrsnućem potvrdio svoje Božanstvo kao što im je i govorio pokazujući na sebe: »Razvalite ovaj hram i ja ću ga za tri dana podignuti« (Iv. 2, 19). I opet: »Jer kako je Jona bio u utrobi morske nemani tri dana i tri noći, tako će biti i Sin Čovječji u srcu zemlje tri dana i tri noći« (Mat. 12, 40).

Umni, obrazovani i veliki su. Pavao ne bi bio nikada tolike napore podnio, da propovijeda i širi nauku Isusovu, da nije znao od najpouzdanijih svjedoka, a i sam iz svoga vlastitog iskustva, da je Krist uskrsnuo. On je, kao i ostali Apostoli, navodio glavni dokaz za istinitost svoga naučavanja baš uskrsnuće Kristovo: »Ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je dakle propovijedanje naše, a bez temelja i vjera vaša« (1. Kor. 15, 14).

Ako je dakle Krist svojim uskrsnućem kao najjačim dokazom zasvjedočio svoje Božanstvo, onda je doista i božanski nalog, koji se bezuvjetno imade vratiti, a to je Njegov nalog Apostolima i Crkvi: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite, dakle, i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učeti ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio. I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Mt 28—19—20).

Ove riječi i ova posljednja volja uskrsnuloga Spasitelja je zakladni list apostolata među svima narodima. To je Crkvi dana isprava za misionska prava i za sve misionske dužnosti. A

dao ju je Bog. S tim nalogom se ispunila mesijanska riječ, koju je rekao po kralju Davidu vječni Otac svomu Sinu, Mesiji: »I ja ću ti dati narode kao tvoju baštinu, i kao tvoj posjed granice zemlje« (Ps. 2, 8).

A uspjeti nauke uskrsnuloga Krista su takovi, kakve nema nijedan drugi učitelj svijeta. Evo ih:

Kao tečevina kršćanske vjere jest ublažena razlika između gospodskih i barbarskih naroda, a vrlo često i posve dignuta. Civilizirani narodi zahvaljuju kršćanstvu čvat i postojanje svoje kulture. Zato nemaju razloga, da se oholo izdižu nad druge, kao da su tako daleko došli svojod snagom. Naročito treba istaknuti, da je Crkva ona, koja je donijela divljim i poganskim narodima zaštitu i pomoć od kršćanskih naroda.

U političkoj i ekonomskoj borbi lako nastaje i to, da se država diže protiv države i narod protiv naroda. Nepravdom napadaču treba se oduprijeti i upotrebiti u tomu sva dopuštena sredstva, neprijatelja pobijediti i učiniti neškodljivim, a slobodno je tražiti i odštetu. Mi se smijemo diviti sračunosti i hrabrosti vojnika, koji se bacaju u neprijateljske redove i obaraju lijevo i desno neprijatelja. Još se više divimo i hvalimo to, kad se poslije boja pruža brižna pomoć i utjeha ranjenim neprijateljskim vojnicima. Nikad se naimo ne smije zanemariti čovjekoljublje i kršćanske dužnosti.

Ako nas mrzi neprijatelj, ne smijemo reći: mržnju, nego: mo je pravo dolazi u obzir i ništa više. Tuđa zloba i zloća ne smije nikada u našem srcu ubiti ljubav prema neprijatelju. Mi treba upće da mrzimo surovi osjećaj neprijateljstva i svako njegovo pravo na sramotna osvetnička djela, koje kršćanstvo ne uči ni ne odobrava. Mrziti smijemo samo nepravu i grijeh, ali ne i njihove počinitelje. Bog neka sudu o tomu, koji veli: »A ja vam kažem: »Ljubite svoje neprijatelje« (Mt. 5, 44). To uči uskrsnuli Spasitelj.

Nauka uskrsnuloga Spasitelja ne slaže se s rasom naduvenosti i s prekomjernim rodoljubljem, koje samo sebe

smatra dobrim, a drugima to ne priušt. Stakome svoje. U križu svakoga naroda počivaju i djeluju plemenite sile. A vanjsko lice često prikriva trulost i gnjižilo, ali i često i unutarnju snagu i čvat. Ljubav prema domovini ne valja prezeti ni zabacivati, ali ona treba da bukti u našem srcu kao jama, svijetla i čista vatra. Mi treba da budemo ponosni na našu narodnu neovisnost i vlastitost, ali kraj toga ne smijemo smatrati druge za barbare. Sve narode, bili oni koje rase i boje kože, treba da cijenimo i ljubimo. Za djecu nebeskoga Oca, komu sve duše pripadaju kao potpuno vlasništvo, nema nikakve granične ograde ni rastavnih bregova i mora. Tako govori uskrsnuli Spasitelj.

Još nas On poziva i u ovo sveto uskrsno vrijeme, da nepokolebivom čvrstoćom isposvjedamo svoju katoličku vjeru i otvoreno je i neustrašivo priznajemo. Da se sasvim prislonimo na Njegovu svetu Crkvu, koja nepobjedivo prolazi vremenima i svjetovima. Da nam bude sveta katolička dužnost iskazivati poštovanje i poslušnost Njegovu vrhovnom namjesniku na zemlji sv. Ocu Papi u svim stvarima vjere i morala. Ali takav katolicizam srca i djela ne pokazuje i ne smije pokazivati nikakvu netrpeljivost prema drugim vjerskim isposvjedanjima.

Uskrsnuli Spasitelj još nas poziva i na to, da se malimo i podupiremo širenje svete vjere u prostranim poganskim zemljama. I barem tako »da idemo i poučavamo sve narode«. Nema ništa uzvišenije nego li je: pružati gladnima kruh vječnoga života, žednima »vodu koja teče u vječni život, gole odjenuti »svečanom odijelom« milosti i vječne slave. Ovakve darove najplemenitije ljubavi Gospodin obilno nagrađuje.

Zato nam poručuje uskrsnuli Spasitelj: »Dajte i dat će vam se: mjeru dobru i nabijenu, stresnuc preoblatu dat će i naručje vaše; jer kakvom mjerom mjerite, onakvom će se vama odmjeriti« (Lk 6, 38). U to ime: SRETAN USKRS!

USKRS

Nebo je plavo visoko

Ko čisto djetinje oko.
U njemu se ogleda sanena,
Prekrasna zoricica rumena.
Treperu sunčani zraci,
Zvona zvone, radni znaci

Javljaju nam u svanuće
Kristovo glavno Uskrsnuće
U našim srcima sada
Ljubav i sreća nek vlada.
Aleluja! pjevamo taj čas,
Jer Krist uskrsnu i spasi naš!

S Isusom kroz život

O, kako je lako i lijepo s Isusom kroz život ići!

Kako su kratki i laki pa i teški, daleki puti, kad Dobri uz nas korak po korak hodi, kad duša drhtaje u zanosu božansku blizinu Najdražeg aluti.

O, kako je slatko slušati Njegovu riječ!

što poplavljuje dušu sjajem vridine i radosti — kao što miris cvjetnih grana poplavljuje proljeće — i dizati se na krilima vječne mladosti; ne osjećajući, kako već umorna nogu kleca, ne slusajući srce, maleno srce svoje, koje možda od boli, gazedi trnje po stazi tih, tihano jeka, nego se privluc uz Njega što tješnje i jače

kao uz majku nemoćna dječa.

I prekriti boli, male nezatne boli svoje potpunim predanjem u Njegovu Volju, tim najljepšim, najmekšim za rane velom te stupati dalje u toplju blizinu Najdražeg s dušom punom sjaja i raja, s vedrim i ponosnim čelom.

Kako je lako i lijepo s Isusom kroz život ići!

Kako časovi u Njegovu blizinu brzo prolaze!

Kako su uz Njeg kratki daleki putevi životni!

Kako su lijepe i najotrijim trnje posute staze!

Kako je lijepo s Isusom kroz život ići!

STEPENI LJUBAVI PREMA NEPRIJATELJU

U ljubavi prema neprijateljima made stepena, t. j. ljubav prema neprijateljima može da raste i da je digne do herojstva. Pogledajmo, kako to biva.

Prvi stepen, ka kojemu treba da se ljubav prema neprijateljima uzdigne, sastoji se u tom, da smo spremni odlučni svaku uvredu primiti blagim srcem. Tko želi, da svoje uvreditelje uvijek susreće ljubavljiva, treba da prije usprijeđ razmisli, kakove sve neprijatnost i uvrede može u pojedinim prilikama da ga usretnu. Kasijan kaže o tom ovo: Tko je sklon na protivnim krotostima, strpljivosti i blagosti. Dobro je, da si predoči neugodnosti i uvrede, kao da mu se sad nanese, pa onda nastoji, da se stavi u takvo raspoloženje, da je sklon, sve što tuđa zloća može da mu zla nanese, podnese savršeno ponizno. K tome treba da se sjeti patnja svetaca, kao i muka Gospodinovih, pa će priznati, da pogrde i kazne, što ih može da doživi, nisu ništa prema onome, što stvarno zaslužuje. Na taj će se način pripraviti na strpljivo podnošenje sviju patnja, što ga stignu.

Ovakva priprava vrši se u vrijeme unutarnjeg mira, no potrebno je, da se sile u zbilji iskušaju. Tko je odlučio, da će uvrede hrabro primiti, no stvarno još nije okušao svu jakost i hrabrost, o njemu se još ne može reći, da posjeduje ljubav prema neprijatelju. Kad dakle dođe mu u priliku, gdje nam netko nanese uvredu, treba da se najprije uzdržimo, da mu uvredu uvredom vratimo. Treba da šutimo, ili ako moramo govoriti, da nam riječi budu blage i pomirljive. Semel je bacao kamenje za kraljem Davidom, no David mu se nije osvetio. Silno ne treba da se osvećujemo, kad se tko na nas baci uvredljivim riječima. Sv. Jeronim kaže o sv. Paulu: Kad bi se koji neprijatelj prema tvoj zločinu još loj dobacivao pogrdne i surove riječi, govorila je riječi Falsmiter: Poput gluhoga nisam tla i njema sam, te ne otvaram svoja usta. Bila sam kao čovjek, koj ne čuje, i nema nikakve protivne riječi na svojim usnama. Sv. Ambrozije veli: Kad nas netko grdi, laziva, i potiče na žestinu i prepričke, tada postojano šutimo i ne stidimo se, da ostanemo nijemi.

Ako bi trebalo, da u takvim prilikama nešto kažemo ili odgovorimo, odgovor treba da nam bude miran, blag i razborit, bez ikakvog unutarnjeg uzrujanjavanja. Blaga riječ lomi srdžbu, veli Sv. Pismo. Sofronije pripovijeda o nekim monasima, da su na putu zalutali, i tada udarili preko obradnih polja, da stignu na pravi put. Međutim vlasnik tih polja navali na njih pogrdama i povskama, što mu gaze usjeve. Jedan od monaha reče blago: Imate posve pravo, da tako govorite. Da smo mi pravi redovnici, ne bismo toga činili. Molimo te dakle, da nam radi imena Božjega oprosti, što smo počinili. Na ove se riječi seljak umiri, pa nesamo da nije dalje grdio, nego je još njih molio za oprostenje, što ih je grdio, i liza nekog vremena odrekao se imetka i pridružio se redovnicima, da i sam provodi krestovan život.

Tko je uspio, da uvrede uvredama ne vrata, ni riječima ni djelima, taj će se truditi, da se malo dalje popne u ljubavi prema neprijateljima. Sv. Dorotej veli: Ima ih, koji ne vrataju zlo za zlo ni riječima ni djelima ni pogledom ni vladanjem, no u srcu ostaju povrijeđeni i nerazpoloženi prema svom bratu. Srce je još ogrčeno, uvreda još peče, duh razglašava uvredu te podiže ogrčenoje u neskladnost, ne veseli se istina nesreći svog neprijatelja, ali se ne veseli ni Njegovoj sreći. Ovdje još nema savršene ljubavi prema neprijatelju.

Kad smo i to svladali, te u duši ne osjećamo ništa protiv svom neprijatelju, treba da idemo opet korak dalje. Treba da nastojimo, da svom neprijatelju svako dobro od srca želimo i ujedno se Bogu molimo, da im tu našu želju ostvari. To je ono, što Krist naglašuje i želi, ako želimo, da budemo slični Ocu, nekakom slični za one, koji vas progone i opadaju, da budete djeca Oca, koji je na nebesima.

PRONADENA HEDEROVA PALACA. Nekoliko kilometara od Ammanua, glavnog grada Jordanije, prigradom melioracije tla, u obalnim obrascima, našlo se na ruševinama neke zgrade. Izlasci američke Skolke za obnavljanje letaka nastavlili su započeta istraživanja i ustanovili, da se radi o kraljevskoj palači Heroda Velikog, poznatog krstovnog ubojice betlehemske dječice. Na ostatcima zidova vrlo je dobro sačuvana vještina boja, osobito crvene i žljane, a očuvavši su i podovi od mramora. Nađeno je mnoštvo vrcvca i posuda, kao i novac, koji je vrijedio u Herodovu doba. — Još jedna potvrda u prilog istinitosti svetog Pisma, oboznan na geografodu i historijsku točnost najoista ljudi i događaja, pa možda oni čiji čisto profanog smisla.

USKRS 13. IV. 1952.

13. IV. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Marko 16, 1-7) opisuje Isusovo uskrsnuće. Dvije pobozne žene, Marija Magdalena i Marija Jakovljeva podvrgle vrlo rano ka grobu Isusovu, da Mu pomazu mrtvo tijelo mirisnim pomastima. Još su putem govorele: Tko će nam odvratiti kamen s groba. Kad dođoše ka grobu, nadoše na svoje začuđenje kamen odvaljen i mladića obučen u bijele haljine. Oni se uplašio, a mladić im reče: Vi tražite Isusa Nazarećanina, raspetoga. Uskrsnuo je, nema Ga ovdje, nego idite i kažite i Njegovim učenicima i Petru, da ide u Galileju. Tamo ćete Ga vidjeti, kako vam je rekao.

1. Uskrsnuo je, nema Ga ovdje. Nakon mnogo truda, patnja i strašne smrti evo uskrsnuća. Uskrsnuće je nagrada Isusu za sve ono, što je učinio, i sad nastupa proslavljenje. Slavi Ga Otac nebeski, slavi Anđeli, slavi Ga i ljudi i slaviti će Ga, dogodi ih bude. Kako su računali ljudski pogrešni, a Božji ispravni! Farizeji su mislili, da će Mu sramotom križati satri misli, da će Mu sramotom križati satri uspomenu, a platiše im, da im satri uspomenu, ne mogući se dakle tužiti, kad ne mogu nesretni, prezreni, zabačeni. Bog ima s nama posebne nakane, i jednaput ćemo primiti sjajnu nagradu.

2. Uskrsnuo je, nema Ga ovdje. I dvostru time odkupljenje roda ljudskoga od vlasti davolske. Davao je triumfiro, kad je On visio na križu i umirao, a sad je osjetio, da je svladan zauvijek. Nema više vlasti nad ljudima, a posebno nad kršćanima, koji nose na čelu znak Isusov. Uskrsnuće Isusovo je dakle najveća pobjeda Božja u duhovnom svijetu. Kad je davao bio pobjeđen na nebu, a sada je evo pobjeđen i na zemlji. Uskrs je blagdan pobjede nad sotonom.

3. Uskrsnuo je, nema Ga ovdje. Uskrsnuće Kristovo najveći je dokaz Božanstva Kristova i istinitosti svega, što je On govorio i činio. Da Krist nije uskrsnuo, bio bi danas ni Njemu ni Njegovoj nauci bilo ni spomena. Uzalud bi bila vjera naša i propovijedanje naše, veli sv. Pavao. Ali jer Krist jest uskrsnuo, Njegovoj je uskrsnuće temelj, na koji se oslanja sva-

Jagnje u crkvenoj predaji

*Tko je pohođo katakombama, po vj. mesta, gdje su se stari kršćani okupljali i gdje je nastao procvat novoga života i za umjetnost, taj je opazio, da u njima ima znakova i slika, koji su uzeti iz prirode, ali da u svome prenesenom značenju znače sasvim nešto drugo. Nije samo Sv. Pismo nadahnuo prve umjetnike, nadahnuo ih je i način života i način ispovijedanja njihove vjere.

Najviše po katakombama susrećemo slike Dobreoga Pastira, pa ribu i jagnje.

Latinska riječ za jagnje jest silena natio, a gnuš. Mi se tako molimo u sv. Misi, a i u litanijama. Još je Papa Sergij I. (701) uveo zavj. »Jaganje Božji, koji uzimaš grijehove svijetala. Na nekim natpisima stoji: »Jaganje Božji, koji uzimaš grijehove ovoga vijekala. Od osmoga stoljeća susrećemo ovaj zavj. u litanijama. Jagnje sa zastavicom nalazi se kasnije na novcima mnogih papa. Ima i voštanih tablica sa sponumentnim natpisom.

Jagnje simbolički (slikovito) znači Spasitelja. Kao što je ono bezazleno i čisto, takav je i Isus. Kod Isale imamo napomenu o Jagnjetu, a ona se odnosi na Krista. U Katakombama nalazimo jagnje, pa na najdugim svjetilkama, na zvezdicama i sarkofagima (grobnicama). Pozadina crkve vj. apseida) su. Kuzme i Damjana pokazuju jedan takav mozaik. U kasnijem razvoju umjetnosti; svi simboli iz katakomba

prelaze u crkve i druge građevine. Jagnje se, kao simbol pojavljuje u romaničkoj umjetnosti jednako u kiparstvu, kao i u slikarstvu. U ranom Srednjem vijeku usrećemo jagnje, iz čiji su rudijski alka krv. To je jasno, da predstavlja Spasitelja, kao i Njegovo otkupljenje. Jagnje na prijestolju, a pod njim sviatki pergame ne znači Isusa, a pergame Stari i Novi Zavjet. Osim Krista jagnje predstavlja i apostole. Tako vidimo na sarkofagu (grobnici od kamena) u Raveni. U sredini je križ, a pod njim natpis od dva slova iz grčkoga alfabeta, prvog alfa i posljednjega omega. To znači, da je Isus početak i kraj života i svega, pa se u svojoj slikovitosti i nalazi otkrenuta prema križu, a iza njih poeme s plodovima. Jagnje rijetko označuje proroka. Vjernike također rjetko, ali imamo prikazanu sv. Suzanu, kao jagnje između dva vuکا, a to su njezini napadnici. Jagnje je nakraju dodatak (atribut) osobito svetoga Ivana Krstitelja i sv. Agneze (Janje). Jagnje je simbol čistoće i strpljenja. Prema tome, one divne osobitosti Spasiteljeve, prikazane su u slikama liisu uklesane, kad su umjetnici prikazivali od Katakomba do danas krotko i nježno jagnje, koje je u vjenski proleđa, životna i svega, pa se u svojoj slikovitosti i nalazi jagnje na oltarima, na slikama, i u obradima i molitvama, kao izraz ljepote i božanstvenosti samoga Spasitelja.

ka riječ, koji je Krist izrekao, na koji se oslanja i istinitost Kristove Crkve i njezina uređenja. Zato se često navajljivalo i navajljalo se na Kristovo uskrsnuće, da se podokpa taj čvrsti temelj kršćanstva, ali do danas to nije uspjelo. Uskrsnuće Kristovo nije bajka, nego je povijesna činjenica, a činjenice su čvrste i nepodmisljive.

4. Kristovo je uskrsnuće dokaz, da ćemo i mi jednaput uskrsnuti. Naša duša živi poslije smrti, a tijelo trune u grobu. No doći će dan, sudiži dan, kad će e i tijelo uskrsnuti iz groba, sjediniti se s dušom, i čovjek će nastaviti da živi opet u

svom preobraženom tijelu vječni život. Ta se vjera temelji na uskrsnuću Isusovu. Da Isus nije uskrsnuo, moglo bi se sumnjati u vjeru Starog Zavjeta o uskrsnuću tijela, ali jer Krist jest uskrsnuo, nema sumnje, da tijela mogu iz smrti uskrsnuti; a da će sigurno uskrsnuti, jamči Isusova riječ: I ja ću ga uskrsnuti u posljednji dan. Kako treba da nas ta lijepe nauka napuni utjehom i zadovoljstvom u svim našim vremenitni i tjelesnim bolima i nevoljama. Tijelo će primiti nagradu preobrazne ljepote i ne će više biti nevolje i patnje, nego samo radosti i blaženstva.

osaru otarkom i pošao do nje. I snaša Mandu je pomno pokrila korpu i ispravila se. Unuk je stajao pred njome. »Fajlen Is« rekao je. »Ako ti je korpa teška, mog'o bi ti pomoći nositi«. Iz tih jednostavnih riječi strajalo je toliko dječje iskrenosti, da se je led oko srca toplo, tako naglo, da je snaša Mande morala sa smislenom odgovoriti: »Nije mi teško, a da i jeste, — još sam jača od tebe, a ne bih rek'ko«, ozbiljno je Male zakimao glavom. »A zašto? — Pa zato, jer si ti — baka. Ali jer Krist jest uskrsnuo, Njegovoj je uskrsnuće temelj, na koji se oslanja sva-

»Sada se je led oko srca već toliko otopio, da je kao suza kanuo niz obraz. Male to nije opazio, ali je pošao uz riju, kao da je zaboravio, da treba poći drugom stranom kući. I obaci Durdeve. —

— Eva je išla na drum, da vidi vraća li joj se sin, pa je šinom otvorila oči, kad je opazila, da Male ide sa snašom Mandom. Živahno priča, i maše slobodnom rukom.

»Iva, Iva, —!« Onda vidi, Male se vraća s majkom. — Kad je Iva osvjedočio, da je zaista tako, u zabuni i radosti povukao se sa ženom u avliju. Za kapljicom su ostali stajati.

Snaša Manda je s mukom došla do Durdeve kuće. Morala je zastati, jer Male nije dovišio s razgovorom. Eva i Iva su čuli kako govori: »A ja ti bih kažem, svake ću ti jaje razbiti, ako se 'oćeš samnom tučati. I lani sam porazib'o Katicu, i Neticu, i Iose. Unam ja jaje tako poretih, da od njih pukne. Tuc, — pa glavom! A snaša se Manda smješkala: »Ne znam baš, da li je tako!« A jaje najbolje odmah kod nje, pa da probamo, — pošto se je ona kao malo nećakla, ponovio je »Ajde, moćem ter. —

Tako je snaša Manda unšla u kuću, iz koje je uvrijetana i ljuta prije 12 godina našla.

»Sretan ti Uskrs, majko« pristupio joj je sin svečano i mirno, kao da nikada nije bilo razmirice među njima. — »I tebi, unes, odgovorila je snaša Manda, a tada ošla do snahe, koja je spuštenog pogleda žalala iz muža. »I tebi, — kećri«, rekla je i pružila joj ruku. Još je rekla, kao da ispričava: »Eto, morala sam naići. Maže da vidiš kako se umije tučati sa ženim jajima.«

Doista, toga uskrsnog jutra ostao je Male pobjednik. Svako je jaje tako zgrohotučno, da je odmah napuklo. I svako je put rekao: »Tuc, — i gotovo bakot' oće da vidiš kako se umije tučati sa ženim jajima.«

Svjedoci Kristova Uskrsnuća

Kristovo uskrsnuće je najveće čudo, kojim je On potvrdio, da je pravi Božji poslanik i pravi Sin Božji. Stoga, kad si farizeji i književnici od Isusa Krista tražili znak, ko'im će On potvrditi, da je Božji poslanik, Krist im je odgovorio: »Rod tih i preljubotivni traži znak: ali mi se ne će dati znak osim onoga Jene proroka; jer kao što je Jona bio tri dana i tri noći u ribljem trbuhu, tako će i Sin čovječji biti tri dana i tri noći u zemlji« (Mat. 12,39-40). Tim riječima kao da je Isus Krist htio spobitnuti književnicima, ako im tolika čudesa, što ih je On učinio pred njihovim očima, još nisu dostata, da potvrde Njegovo božansko poslanje, onda im ne preostaje drugo, nego da dočekaju čudo Njegova uskrsnuća od mrtvih.

Čudo Isusova uskrsnuća bilo je prorečeno u Starom Zavjetu. U Psalmu 15,10 rečeno je: »Jer ne ćeš moju dušu ostaviti u podzemlju, niti ćeš dopustiti da Tvoj Svetac vidi trulež«. U Isajinu proročstvu (53,10) pak nalazimo ove riječi: »Gospodu se svjedoče da Njega (služu) Božje, da što znači Spasitelja, o kojem je notom prije bilo govora, kao Božjem patniku) estre trpljenjem. Ako On poluči dušu svoju kao žrtvu za grijeh, on će vidjeti dugovječno potomstvo, i Gospodina će se vglja po Njemu upravljati. Da je u ovom proročkim riječima uključeno Spasiteljevo uskrsnuće, dopuštaju i protestantski tumačitelji Duhm i Orelli.

No od najveće je važnosti, što je i sam Gospod Isus Krist svojim Apostolima u više navrata za sebe prorekao, da će nakon svoje muke i smrti treći dan uskrsnuti. Poslije Petrova svečanog priznanja u Cezareji Filipovoj počeo je Isus otkrivati svojim učenicima, da Mu treba ići u Jerusalem i mnogo trpjeti od starješina, pismoznanaca i svećeničkih glavara, i biti ubijen, ali da će treći dan uskrsnuti. A kada je Petar počeo zbog toga koriti govoreći: »Daleko bilo te od Tebe, Gospode, i ne će se to dogoditi«, odgovorio mu je Isus otkrivši: »Odlazi od mene, solomo, jer si mi na slabžan; jer ne shvaćaš ono, što je Božje, nego što je ljudsko« (Mat. 16, 21-23). Sileno je nakon svog preobrazne na gori Taboru Isus govorio svojim učenicima: »Sin čovječji bit će predan u ruke ljudima, i ubit će ga, ali će treći dan uskrsnuti« (Mat. 1,722). Kad je pak Isus polazio na svoj posljednji put u Jerusa-

lem, rekao je: »Evo, idemo u Jerusalem. Tamo će Sina čovječja predati svećeničkim glavarima i pismoznancima; oni će ga osuditi na smrt i predati ga nezabotcima, da mu se narugaju, izbiđuju ga i na križ razapnu. Ali treći će dan uskrsnuti« (Mat. 20, 18; Mark. 10,34; Luk. 68,33). Da je ta izjava Kristova povijesno istinita, vidi se iz svjedočanstva Kristovih prijatelja, kad su tražili od Pilata stražu za čuvanje groba govoreći: »Sjetli smo se, da je on varalica rekao za svoga života: Poslije tri dana ja ću uskrsnuti, pa zato zapovjedi, da se grob čuva do trećega dana, da ne bi možda došli njegovi učenici i ukrali ga, te rekli narodu: uskrsnuo je od mrtvih, i tako bi posljednja progresa bila gora od prve« (Mat. 27,63-64). Židovski glavari nisu ni stili, da se uspravno ovim mjerama opreznosti poburili još za više svjedoka činjenice Kristova uskrsnuća.

Da je Krist doista uskrsnuo od mrtvih, potvrđuju nam svjedočanstva svih četirju Evanđelista, izjave Apostola u Djelima apostolskim i napokon sv. Pavao apostol u više navrata u svojim Poslanicama. Da i dalje, da u evanđeoskim izvještajima ne nalazimo kod svakog Evanđeliste poborja za Isusa Kristova uskrsnuća nakon Njegovog uskrsnuća, nego svaki od njih izabiru po neka, koja pripoćuje, a nije isključeno, da je bilo i više Kristovih ukazanja poslije Njegovog uskrsnuća, kojih Evanđelisti nisu zabilježili, a ipak su se sigurno dogodila. Tako na pr. jednodužna crkvena predaja drži, da se Isus Krist zacijelo najprije ukazao svojoj Majci B. D. Majri, o čemu nam Evanđelisti ništa ne govore. Ako pokušamo vremenikim slijedom nazivati sva Kristova ukazanja poslije Njegovog uskrsnuća, onda možemo utvrditi ovaj red ukazanja.

Na sam dan uskrsnuća ukazao se Isus poboznim ženama: Mariji Magdaleni, Mariji Jakovljevoj i Salomi, kad su se rano jeli zoru zapuštale na Isusov grob. U Mat. 28,9 i sl.; Mark. 16,9; Iv. 20,11-18). Nakon što su našle Isusov grob prazan i kraj njega Anđela u obliću mladića, koji ih je prostrane umirio: »Ne bojte se! Vi tražite Isusa Nazarećanina, raspetoga; uskrsnuo je, nema ga ovdje; evo mjesto, gdje ga metnuše. Nego idite i recite Njegovim učenicima i Petru, da ide pred vama u Galileju. Tamo ćete Ga vidjeti, kao što

vam je rekao (Mar. 6,4-7) — otišlo su da to javo Apostolima, Evanđelisti Matej) nadopunjuje taj izvještaj, kako se Isus javio tim ženama, dok su se žurile od Isusova groba, da tu vijest javo učenicima, da im se Isus javio na putu i podzvrio ih: »Zadržavo! — a one su pristupile k Njegovim nogama i poklonile mu se. Tada im Isus reče: »Ne bojte se, idite i javite mojim braći, da idu u Galileju, gdje će me vidjeti« (Mat. 28,8-10). Po tom se Isus javio Mariji Magdaleni, kad je ponovno Evanđelisti Marko (16,7) i Ivan (20, 11-18), istoga dana javio se Isus napose apostolu Petru (Luk. 24,34) i poslije početka dvjerna učenicima na putu u Emsus (Luk. 24,13-35; Mark. 16,12). Navečer istoga dana javio se Isus deseterici Apostola, koji su bili zajedno, a jedino nije bio prisutan apostol Toma (Luk. 24,36-43; Iv. 20,19-23; Mark. 16,14). Osm dan kasnije javio se Isus opet zboru Apostola, kad su bili na okupu svi zajedno s Tomom u Jerusalemu (Iv. 20,24-31). Dalje spominje evanđelist Ivan, da se Isus javio Apostolima kraj Tiberijskog jezera dok su ribarili (Iv. 21,1-14); zatim evanđelisti Matej (28,16) spominje, da se Isus javio Apostolima na Galilejskoj gori. Sv. Pavao apostol nadznevao na ovo, da se malo potom javio pred skupom oko 500 braće (tačnica), zatim apostolu Jakovu (I. Kor. 15,9-7). Napokon kao posljednje ukazanje spominju evanđelisti Luka (24,45-53) i Marko (16,15-20), te Djeva apostolska (1,4-11), kad je Isus na Maslinskoj gori uzalio, na nebo, četrdeset dan poslije svoga uskrsnuća.

Osobito je važno svjedočanstvo sv. Pavla apostola, koji je prije svog obraćenja bio žestoki progromitelj slijedbenika Kristove nauke, a kad mu se na putu u Damask javio Isus Krist, obratio se i postao najgorljivijim širiteljem Kristove nauke i svjedokom Njegovog uskrsnuća. On je na čudo Kristova uskrsnuća polagao toliku važnost, da kaže: »Ako Krist nije uskrsnuo, isprazno je naše propovijedanje i isprazna je naša vjera, i mi smo tada lažni Božji svjedoci!« (I. Kor. 15,14).

Kristovo uskrsnuće posvjedočava ostun Evanđelja i židovski povijesničar Josip Flavije, koji oko 80. g. pos. Kr. kaže: »U ono vrijeme živio je Isus, mudar čovjek, ako ja ne dopke smije zvati čovjekom, jer On je činio izvanzemna djela, a bio je i jasnio mnoge učenike, kako među Židovima, tako i među Helenima. On je bio smatran Mesijom. Nakon što ga je po optužbi glavara našega naroda Pilat do raspalio, ipak to nije smetalo, da Ga prestanu ljubiti kao i prije njegovi učenici. On im se naime ukazao živ treći dan poslije smrti, jer su to u Njemu, kao i mnoge druge čudesne stvari prorekli božanski proroci. I još sada postoji ovaj narod kršćana, koji se po Njemu tako naziva.«

Kristovo uskrsnuće je dakle nepobitna povijesna činjenica, koju nije mogla obriti ni nevjera tvrdokornih židovskih glavara, ni sva naprezanja nevjernika novijeg vremena, koji su potkopavanjem povijesne istinitosti ove činjenice htjeli da sruše velobu zgradu kršćanstva.

Već sam počinjanje židovskih glavara, da rastire i potkopaju istinitost Njegovog vj. istine o kradu Isusova tijela po Njegovim učenicima, prekoračava sv. Augustina riječima: »Što to govoriš, o nesretna lukavosti? Zar si na to došla, da se pozivaš na spavajuće svjedoke? Doista ti sama si zapalala, kad si istražujući na to spala«. Uostalom, što bi Apostoli mogli učiniti a ukrađenim Isusovim tijelom? Isključeno je, da bi na taj način mogli proširiti vijest o Isusovu uskrsnuću i za to još položiti i svoj život.

Činjenicu Isusova uskrsnuća pokušali su uzdrmati predmijevaja racionalista, da su Apostoli bili žrtve lažnih prijava. No ta je predmijevaja neodrživa zbog toga. Ne po svim izvještajima Evanđelista vidimo, da Apostoli nisu bili ljudi lakovnjivi, nego su se svi smatrali sigurno svjedočima o istinitosti Isusova uskrsnuća, kao što najbolje vidi iz držanja sv. Petra apostola, kada dolazi k Isusovu grobu, da se osvjedoči o onom, što su pripovijedale pobozne žene, i sv. Tome apostola, koji nije htio da vjeruje drugom Apostolima, da im se Isus ukazao, dok se sam nije o tom osvjedočio. Narobito se pak ne bi moglo reći za sv. Pavla apostola, da je bio lakovnjivan, kad je sam prije svog obraćenja bio žestoki progromitelj kršćanstva.

Nesnovana je dalje predmijevaja, da je Isus samozamro i polurnatv pošten u grob, a kad se oporovao, da je izišao iz groba, da je Isus doista na križu umro, svjedoče nam najsigurnije sami njegovi neprijatelji, koji nisu mirnovali dođe, dok nisu bili potpuno osvjedočeni, da je Krist umro. A da to bude nedvojbena utvrdeno, probada rimski vojnik kojijem kćer Kristov, i iz njega je potekla krv i voda, kao siguran znak smrti, i istom nakon toga dopušta se snimanje Isusova tijela a križa. Zato i sam racionalist David Strauss kaže, da ove predmijevaje treba zabačiti kao potpuno neosnovane.

ČUDESNO PUTOVANJE

Prepoznato zanimljive pojave, koje su ovisne o geografskoj dužini mjesta, a to je, da u istom času, dok u jednom mjestu Sunce kulminira, dakle u podne, kad je Sunce u potpunom sjaju, u krajevima na istoku već se rumeni potjedni žar večernji, u još udaljenijim krajevima, na drugoj strani kugle — Zemlja je obavita gustom tminom noći, dok u krajevima na zapad tek dan sviče, Zemlja pozdravlja prve zrake rane zore.

Podimo redom za meridijanima po našoj Zemlji, pak ćemo se pomoću tih kuglinih crti, koje nam još ništa ne kazuju, a ipak znače toliko stvari, zajedno zaputiti na čudesno putovanje. Pogledajmo, koliko je sati u ovom času u određenom mjestu Zemlje, što ćemo u dahu gledati različite prizore na Zemlji, kao što ih opisuje Fabre.

Uzmimo da je u ovaj čas podne u greenwich-kom početnom meridijanu. Tada je podne u Engleskoj, Francuskoj i Španjolskoj, ako ne uzmemo u obzir razliku vremena u krajnjim točkama tih zemalja; podne je vrijeme Sunca u svom sjaju, sat odmora u sredini dana.

U ovo je isto vrijeme jedan sat u Jugoslaviji, Italiji, Njemačkoj i drugim državama srednje Evrope, koje se nalaze u zoni srednje-evropskog meridijana. Ovaj meridijan prolazi 15° istočno od Greenwich-a, u našoj državi gotovo točno preko grada Senja, a zona obuhvaća zemlje, koje leže između 7 1/2° i 22 1/2° istočne dužine. Teko, svaka vremenska zona obuhvaća područje od 15° i razlikuje se od susjedne zone u vremenu za 1 h.

Podimo skupa po kugli zemaljskoj spram istoka. Turska leži na 30. meridijanu: ona ima 30 stupnjeva istočne dužine. Sunce, koje se giba od istoka na zapad i prolazi 15. stupnjeva u svakome satu, prošlo je dakle najvišom točkom svoje staze nad Turskom dva sata prije nego je došlo u meridijan greenwich-ki. Stoga su u Turskoj u taj isti čas dva sata poslije podne. Budući da je na cijelome polu-meridijanu vrijeme isto, to je i u Egiptu sada dva sata, dva sata za felaha, koji u to doba pod štitom sjemom kakve pesme crpa vodu iz Nila u kožnatom vedru i natapa svoju četvornu lukom zasadeni. Dva su sata i za Kaffra, koji nastri polvačnom maslom, odjeljva nebradju na osjećaje otrovnih ubodima Moskita.

Cetiri su sata za rudara u brdima Urala, koji na šezdesetom meridijanu ali jedi u granitna žica zlatna i platina; žalosni ih zanimanja tog revnog tražitelja zlata! Niže vidimo travnike i slane ravni na obalama jezera araljskog. Nije više ni daleko ču, kad će pastir tatarski poći da svoje kobile potuže, da natrati piće od kisela mlijeka.

Na obalama Gangea u Indiji, na 90. stupnju, šest je sati; zapad radi zlatom i grimizom, a Sunce se spušta na počinak. Posred bilja riječnog krokodil diše k nebu zeleno oco, otrče ga gadnu svoju glavu, da još baci zlatni svijetel sjemen Sunca, svijetliha svog svijetel, koje sjaji nad tjem gronjem. U ovom vijeku, slon nosi gronja Sunce svojom trubljom, a tigar mu kliče svojim rikanjem.

U blizini stovadesetoga meridijana evo silnog grada, u kome su ljudi već dovedeni, kad se kod nas istom ruča. To je glavni grad Nebeskog carstva, to je Peking pod krljom marku, jer je osam sati uvečer. Na trgovima, uz svijetlo šarenih svijetlaka, vladaju mnoštvo nasimjano s dugim perčinama, što im sežu od vrha lutanje do pete. Tam-tam i bambusova lutanje zovu badavadije u karnalije lutanje, podignuto pod vedrim nebom. Iza zastora od maslina, na kome je bojadisan žuti, vidimo bijelo vidjeti mandarina, koji se je dalje zadržao kod slasnoga stola, pa uživa još svoju lutanje od lastavijih gnijezda i barasta spretno s dva štapića od bjelocista, koji mu služe rasteo viljuške i žlice. Mičadla bismo ga pače zatekli, gdje stavlja u lutanje ono opija i opija se tom pudenom miododijem. No budimo obzirni; ustalom i vrijeme odmire. Podimo dalje. Sto vidimo u isti čas tamo dolje, na južnoj polu Zemlje? Na šumskom rubu ploše šest vidjela oko vatre, što dogorjelo, te ruje još po pepelu prije nego u san padne, da uvede iz pepela posljednje ostatke grane crvenih mušica, koji su na vatri prežali, bili ih večerom. To su urođenici Australije, ljudi pastoreci roda ljudskoga.

Na Karakčiku, ruskom poluočuju sjeveroistočnom Azije, noć je već davno pala; prošlo je deset sati. Ovdje ljudi spavaju. Ali čekajte: čini mi se da i kroz

Pijo XII. o dokazima za Božju opstojnost u svijetu modernih prirodnih znanosti

Dne 22. studenog 1951. Sv. Otac Pijo XII. primio je u audienciji članove Papeinske Akademije Nauka. Audienciji su prisustvovali i mnogi kardinali te cjelokupni diplomatački kor akreditiran kod Sv. Stolice. Tom prilikom sv. Otac je održao vrlo zanimljiv i značajan govor, u kojem je rekao:

»Harni smo Svevišnjemu, što Nam ovaj sastanak Papeinske Akademije Nauka pruža jedan sat vedre radosti. Ujedno Nam se pruža ugodna prilika, da se sastanemo s odabranim društvom uzorih kardinala, sjajnih diplomata i drugih odličnika, a naravno i vama, papeinskim akademikima, koji ste dostojni svečanosti ovoga sastanka, jer vi tražite za tajnama prirode i otkrivajući ih, poučavate ljude, kako će prirodne snage upravitelji biti na korist a u isto doba propovjedate nezrećivu harmoniju premdrog Božja jezikom brojki, formula i otkrića.

Prativno nepremisljama tvrdnjama prošlosti prava znanost zapravo koliko više napreduje toliko više otkriva Boga, kao da On san očekujući stoji iz svakih vrattju, koja otvara znanost. Hoćemo da kažemo i to, da se ovim progresivnim otkrivanjem Boga, do čega se je došlo uvođenjem znanja, koristi ne same učinjak, čaka filozofski misli, — a kako bi se mogao utegnuti, da tako ne misli? — veće time koriste svi oni, koji sudjeluju u novim otkrivenjima ili ih uzimaju za predmet svoje razmatranja. Na poseban način će se time koristiti pravi filozofi. Uzimajući podatke iz znanstvenih postignuća za svoja razumska razmatranja oni će pomoću njih doći do veće sigurnosti u svojim zaključcima, do jasnijih objašnjavanja u mogućim nejasnostima, do uvjerljivijih dokaza, pomoću kojih će moći dati sve više zadovoljavajuće odgovore na sve poteskoće i na sve prigovore.

NARAV I TEMELJI DOKAZA ZA BOŽJU OPSTOJNOST

Na ovaj način pokrenut i vođen ljudski um susreće se s on m dokazima o Božjoj opstojnosti, koje je kršćanska znanost upoznala u filozofskim dokazima, raspravljenim u vjekovima znanstvenih giganata, a koji su vam argumenti dobro poznati, a koji su imenom »pet puteva«, koje je Andreški Učitelj Sv. Toma pružio kao savršeni i siguran put našeg razuma k Bogu. Filozofski dokazini, rekli smo, ali zato ne aprioristički, kako to tvrdi nesuvremeni pozitivizam. Ovi dokazi su utemeljeni na realnoj stvarnosti, koja je ustanovljena osjetilima i znanostu, iako dobivaju dokaznu silu iz snage prirodnog razuma.

Na taj način se filozofija i prirodne znanosti razvijaju složnom aktivnošću i analognim metodama služeći se na različite načine iskustvenim i razumskim podacima i skladnom jedinstvenosti teže otkrivanju i upoznavanju Istine.

Ako primitivno iskustvo starih naroda može pružiti razumu dovoljno dokaze za Božju opstojnost, upotrebljavajući se produbljivanjem samoga iskustva trag vjernošći sada ejaži jasniji i čišći u vidljivom svijetu. Čini se dakle korisnim na temelju novih znanstvenih otkrića preispitati klasične dokaze Andreškog Učitelja, osobito one izvedene iz kretanja i reda u svemiru, t. j. ispitati, da li i koliko doprinosi jačanju filozofskih argumenata dublje poznavanja makrokosma i mikrokosma, a zatim s druge strane ispitati, da li izofski argumenti, kao što se to često tvrdi, time, što je moderna fizika formulirala nova temeljna načela, porušila ili preinačila stara shvaćanja, kojih je značaj u prošlosti možda smatran kao stalan i definitivan. To su ne pr vrijeme, prostor, kretanje, uzročnost, materija, sve pojmovi od najveće važnosti za pitanje, koje nas sada zaokuplja. Vijeće nego o reviziji filozofskih dokaza.

Malo dalje, na sto i osamdesetom meridijanu, na skrajnjem istočnom rubu Sibirijske, preme tješno Behringovu, već je ponoć. Oč nešto manjka do ponoći na Novoj Zelandiji. Ali tihlo! Ne budimo lažna ova bejlad, koja spava, te ljude prekriveno strahom i letovima silikama i željnim ljudskom gese. Podimo što brže iz tog kuta Zemlje, gdje civilizacija zatire u utopištima njihovim posljednje ljudždere.

zofskih argumenata radi se dakle ovdje o istivanju fizikalnih temelja, iz kojih ove dokaze crpimo, a radi kratkoće vremena moramo se ograničiti samo na neke od njih. Ne trebamo se bojati iznenađenja. Sama znanost ne ide za tim, da izade iz ovoga svijeta, koji nam se, danas kao i jučer, pokazuje na onih pet »načina bitka«, odakle filozofski dokazi Božje opstojnosti uzimaju svoju pokretnu točku i crpe svoju snagu.

DVJE BITNE KARAKTERISTIČNE CRTE KOZMOZA

Od ovih »načina bitka« svijeta, koji nas okružuje, a koji nam su ispitani s većim ili manjim dogledom, ali s jednakom objektivnošću, postoje dva, koje je moderna znanost čudovito ispitala, ustanovila i produbila iznad svakog očekivanja. To su: 1. promjenjivost stvari, uključujući njihov postanak i njihov završetak i 2. red svrhovitosti, koji odsjeva iz svakog kuta kosmosa. Od ogromnog je značaja doprinos, koji na ovaj način pružaju prirodne znanosti dvama filozofskim dokazima, koji se na njima temelje i koji predstavljaju prvi i peti put. Prvome putu fizika je na poseban način pružila nescrpni izvor iskustva, otkrivši činjenicu promjenjivosti u dubokim skrovitostima prirode, gdje do sada nikakav čovječji um nije mogao pomisljati na njeno postojanje i njemu punino te pružajući mnoštvu iskustvenih činjenica, koje predstavljaju vrlo snažnu pomoć filozofskom umovanju. Kažemo po-

moć, jer upregivajući samim promjenama, koje je također ustanovila moderna fizika, čini Nam se, da prelazi vjernošću jednostavne potvrde i kao da dostiže strukturu i stepen fizikalnog dokaza, koji je u velikom dijelu nov, a koji je za mnoge prihvatljiviji, uvjerljiviji i omiljeniji.

S jednakim bogatstvom ostale prirodne znanosti, a naročito astronomija i biologija zadnjih vremena, pružile su dokazu reda u svijetu toliko temelja i, da se tako iznenađuju, tako zanosnu vidju pojmovnog jedinstva, koje odizljeva kosmos kao i dokazu svrhovitosti, koja upravlja njegovim putem, da unaprijed ispunja modernog čovjeka onom radošću, koju je zamisljao Plesnik u nebesima, kada je vidio, kako se u Bogu »nalazi povezano i ujedineo ljubavljivo sve ono, što se u svemiru zbiva«.

Providnost je međutim tako stvari uređila, da spoznaja Boga, toliko bitna za život svakoga čovjeka, kao što se može izvesti iz jednostavnog pogleda bačenog na svijet — tako da predstavljaju ljudost ne shvatiti njen glas — isto tako dobiva potvrdu od svakog produbljivanja i od svakog napretka znanstvene spoznaje.

Hitajući dakle na ovome mjestu dati samo letimičan pogled na dragocjeni doprinos, koji moderna prirodna znanost pruža dokazivanju Božje opstojnosti, zadržat ćemo se najprije na činjenici promjena, pokazujući u prvom redu na njenu prostranost, opsežnost i, tako rekuć, potpunost, koju moderna fizika susreće u mrtvom kosmosu, a zatim ćemo se zauzavati na značenju njihova upravljanja, koje je također ustanovljeno. To će biti kao da slušamo mali koncert neizmjerne svemira, koji posjeduje jaki glas da pjeva »slavu Onome, koji sve pokreće«.

(Nastavak II.)

Iz katoličkog svijeta

ENGLISKI KRALJ običava početkom svake godine odlikovati one od svojih građana, koji su se tokom prošle godine odlikovali svojim radom u engleskom javnom životu. Među ovogodišnjim odlikovanim nalaze se brojni odlični katolici, među kojima konvertit Dr. John Rossent, direktor jedne od najvećih izložbi slika u Londonu. Odlikovana je također i s. Marija Cimata, direktorica katoličke bolnice za gubavce na jednom malom otoku blizu Nove Gvineje kao i mnoge katoličke č. ss. sa sjevernog Bornea, iz istočne Afrike i Tanganjike.

SAVEZ SVETOG ANSGARIA u New Yorku objavio je statistiku katolika u Skandinavskim državama. Prema tim podacima Danska ima 3.614.000 stanovnika od kojih 22.000 katolika, 99 katoličkih svećenika i 30 katoličkih škola sa 1.425 daka. Švedska ima 6.986.180 stanovnika, od kojih 18.500 katolika, 39 katoličkih svećenika, 6 katoličkih škola sa 300 daka. Norveška ima 2.846.000 stanovnika, od kojih 4.800 katolika, 48 katoličkih svećenika, 10 katoličkih škola sa 388 daka. Finska ima 4.052.000 stanovnika, od kojih 1.870 katolika, 1 katoličku školu sa 280 daka. Island ima 127.770 stanovnika, od kojih 500 katolika, 10 katoličkih svećenika, 2 katoličke škole sa 259 daka.

U INDIJSKOM GRADU ANADABU mstr. Pinto je zaredio za svećenika o. Basiliu Lalabhai D. L., prvog svećenika u plemenu Gujjerati. Indijsko plemo Gujjerati broj 10 milijuna pripadnika, a obitava u predjelima Indije, koji graniče s Pakistanom. Redenje je obavljeno na otvorenom, kako bi veliki broj prisutnih mogao pratiti sveti obred.

Mgr. ANDREA CASSULO, apostolski delegat u Turskoj i apostolski adm. nistrator Apostolskog Vikarijata u Carigradu, umro je 9. listopada pr. g. Pogreb je objavljen u Carigradu uz sudjelovanje predstavništva turske vlade, kao i diplomatskog koraa akreditiranog kod predsjedništva turske republike.

Dopovjedly smo do stovadesetog meridijana, koji je zsmiljiv, jer se na njemu nalazi takozvana datumska granica. Kada putnici prelaze tu granicu s istočne polutke na zapadnu, put američkog kontinenta, vraćaju datum natrag za jedan dan, dočim dan prelazeja za zapadne polutke na istok moraju preskočiti datum za jedan dan. Ako na primjer tu granicu prelaze na Božić 25. prosinca, onda oni, koji putuju s istoka na zapad imaju opet Božić, a koji prelaze sa zapadne polutke na istok prekidaju Božić, jer imaju tog časa, kad prelaze, dan više t. j. 26. prosinca.

Daljnje putovanje po zapadnoj polutki opisat ćemo u posebnom članku, pod nazivom: Datumska granica.

IVAN VILIM STEIN D. L., direktor vatikanske zvezdarice u Castel Gandolfo, umro je 27. prosinca pr. g. u Rimu. O. Stein je rođen 1871. u mjestu Grave u Holandiji. Bio je doktor matematike i astronomije, član Papeinske Akademije nauka, kao i član mnogih Akademija učenih društava. Postao je direktorom vatikanske zvezdarice 1930. god.

SVETI OTAC PJO XII. primio je u autobu 29. prosinca u svečanu audienciju novog čilenskog poslanika kod Sv. Stolice dr. Raula Yranazavaj, koji je tom prilikom predao sv. Ocu akreditivna pisma predsjednika čilenske republike. Predavajajući sv. Ocu akreditivna pisma čilenskog poslanika je održao govor, u kojem je znio zasluge Katoličke Crkve kako za čilenski narod tako isto i za sve narode Južne Amerike pak je isporučio sv. Ocu osjećaje duboke sinovske odanosti pred sjedištem čilenske republike, čilanske nade i cijelog naroda. Sv. Otac je odgovorio čilenskom poslaniku odizim govorom na španjolskom jeziku po svršetku službene ceremonije zadržao za Yranazavaj u dužem srdačnom razgovoru.

AMBASADOR REPUBLIKE SAN DOMINGO podnio sv. Ocu kao dar predsjednika Sandomiške republike maketu ogromnog spomenika, koji ova republika podize u počast Kristofa Kolomba. Spomenik će biti zapravo jedan ogroman svjetionik, koji će kao na podnožju počivati na zgradi, koja će imati oblik križa i biti duga 690 m, široka 166 m. Sam spomenik će također biti sagraden u obliku križa, koji će biti dug 237m, širok 61 m te visok 40 m. Na vrhu će se nalaziti spomenom spomeniku, na podnožju kapsule, koje će literaturu o Kristofu Kolombu. Spomenik će biti podignut na istočnoj obali Rio Ozama i to na mjestu, gdje je 1492. Bartol Kolombo utemeljio grad San Domingo. Spomenik je projektirao arhitekt L. L. Gleave. Sv. Otac je toplo zahvalio ambasadoru na pažnji, koju mu je ovim darom pokazao predsjednik republike i zanimao se je za napredak gradnji ovoga spomenika.

O ŽIVOTU SVETACA FRANCUSKE kada je ove godine knjigu francuski katolički pisac Henri Pourat. U njoj je naročito obradio sv. Dominika, sv. Martina, sv. Ljudevita, sv. Ivanu Arliku i sv. Vinka Paulskoga.

OGLASI

PAVAO SUŠILOVIĆ, umjetni staklokar i proizvođač mozaike, preporuča se distribuiranom svećenstvu za popravke i urešavanje crkvenih prozora, Zagreb, Kapitul 11.